

Izgradnja savremenog zakonodavstva u našem turizmu

Ing. Dragutin Alfier, Zagreb

U savremenom turizmu i turističkom prometu stječe se gusti splet najrazličitijih društvenih i privrednih odnosa. Ta isprepletenost odnosa proizlazi iz toga, što u turističkom prometu učestvuje golema masa korisnika turizma raznih nacionalnosti iz svih društvenih slojeva, što se turizam unapređuje i koristi radi različitih privrednih i društvenih ciljeva, što se turistički promet vrši u rasnim organizacionim oblicima i što su korisnici turizma i vršioc i turističkih službi prostorno udaljeni.

Obzirom na masovnost i mnogobrojnost oblika turističkog prometa, veliki broj motiva i ciljeva gibanja turista, isprepletenost interesa u radu na unapređenju turizma i uslijed toga, što turizam zasjeca neposredno ili posredno u gotovo sva područja društvenih i privrednih djelatnosti nastala je već odavno potreba, da sa zakonski reguliraju ne samo odnosi unutar turizma nego i odnosi turizma sa drugim područjima društvenog i privrednog života.

Danas u svim naprednim turističkim zemljama postoje već izgrađeni sistemi posebnog zakonodavstva o turizmu. Najstariji zakonski propisi odnose se na određivanje uvjeta i utvrđivanje postupka za proglašavanje turističkih mjesta, te na priznavanje posebnog pravnog statusa turističkih mjesta, odnosno na utvrđivanje njihovih posebnih obaveza i povlastica. Sama raznolika turistička djelatnost je u mnogim zemljama detaljno regulirana nizom posebnih zakonskih propisa o organizaciji turizma i turističkih službi, o djelatnosti turističkih privrednih organizacija i službi vodiča, o vršenju turističke propagande. Mnogostruki odnosi turizma i turističkog prometa prema drugim privrednim i društvenim djelatnostima su opet regulirane bilo općim propisima bilo posebnim odredbama u zakonima za pojedine privredne grane i oblasti društvenih djelatnosti, kao zakonima o urbanizmu i grade-

vinarstvu, šumama i lovu, javnom zdravlju, saobraćaju, deviznom i carinskom režimu. Uslijed internacionalizacije turističkog prometa danas radi vrlo veliki broj međunarodnih turističkih organizacija na unificiranju osnovnih zakonskih propisa o turizmu, a naročito: o jednoobraznim uzancama u turističkom poslovanju, o turističkoj statistici, o carinskim i pasoškim formalnostima, o cestovnom saobraćaju, o zaštiti turističkih vrijednosti, o kampuingu i slično.

Kod nas još nema nijednog općeg ni posebnog zakonskog propisa o turizmu. Zato se odnosi u našem turizmu po sili stvari reguliraju prema nekim tradicionalnim načelima ili prema analogiji sa drugim zakonskim propisima.

Međutim, praksa je pokazala, da takvo neodređeno pravno stanje u velike koč i nastojanja na unapređenju turizma i da ona može zavesti rad naših privrednih i društvenih organizacija na opasna skretanja.

Zato je početkom prošle godine u Turističkom savezu Jugoslavije pokrenuta inicijativa za donošenje opće uredbe o turizmu. Na izradi teza za tu uredbu i na njezinom pripravljanju radilo se vrlo brzo, jer se imala predložiti Saveznoj skupštini u prošlogodišnjem jesenskom zasjedanju. Kao što je poznato, do donošenja tako zamišljenje opće uredbe o turizmu nije došlo iz više razloga. Pokazalo se, prvo, da je za sada nemoguće tako brzo donijeti jedan takav univerzalni zakonski propis, koji bi ujedamput i potpuno obuhvatio i regulirao raznoliku i vrlo promjenjivu materiju turizma, i drugo, da bi razmjerno dugi zakonodavni proces donošenja općeg propisa još više usporio reguliranje onih pitanja iz područja turizma, koja više ne trpe odlaganja.

Uviđajući sve te momente, Turistički savez Hrvatske je u suradnji s republičkim organima za poslove narodne privrede pripremio materijal i nacрте za nekoliko važnijih pojedinačnih propisa o turizmu, i to za:

— privremeno rješenje o proglašavanju turističkih mjesta na području NR Hrvatske,

— uputstvo o propisivanju i upotrebi takse za boravak u turističkim mjestima i

— propis o razvijanju i reguliranju kampinga.

O tim materijalima i nacrtima prvih naših zakonskih propisa o turizmu raspravljala je u Dubrovniku dne 15., 16. i 17. ožujka 1955. godine na svom prvom nastanku Komisija za pravna pitanja Turističkog saveza Hrvatske.

Tako je u Dubrovniku, koji ima najstarije turističke tradicije u našoj zemlji i koji je do sada bio sastajalište brojnih stručnih komisija, položen prvi kamen u izgradnju sistema našeg novog zakonodavstva o turizmu.

Premda se ovdje radi o privremenim propisima o turizmu, koji će važiti na područje NR Hrvatske, dok se ne donesu odgovarajući definitivni savezni propisi, rezultatima rada Komisije za pravna pitanja Turističkog saveza Hrvatske treba dati što veći publicitet, prvo zato, jer se radi o zakonskom reguliranju najaktuelnijih pitanja u našoj turističkoj praksi, i drugo zato, jer se time daje prilika širem krugu neposredno i posredno zainteresiranih činilaca u turizmu kao i čitavoj našoj javnosti, da učestvuju u diskusiji i davanju prijedloga za izradu definitivnih općih propisa iz područja turizma.

Cilj zakonskog proglašavanja određenih mjesta i područja za turistička i njihove detaljne i strogo uvjetovane kategorizacije je, da se u njima sistematski provodi organizirani rad na unapređenju turizma radi povećanja i reguliranja prometa turista.

Taksa za boravak je jedna od najstarijih pozitivnih zakonskih mjera turističke politike i ona se općenito smatra kao neka vrst opravdane na-

plate za naročite usluge, koje turistička mjesta pružaju svojim posjetiocima.

Privremeno rješenje o proglašavanju turističkih mjesta uklonit će najveću pravnu poteškoću u pogledu prava na propisivanje i u pogledu namjene takse za boravak. Tim rješenjem će se, naime, priznati određenim našim mjestima javni karakter i naziv turističkih mjesta, utvrditi će se njihova kategorizacija i zakonski fiksirati dužnost narodnih odbora tih mjesta da vode brigu o unapređenju turizma, a taksa za boravak će im makar djelomično pomoći, da tu dužnost mogu stvarno i izvršavati.

Danas su u mnogim zemljama kamping i praksa kampiranja već regulirani posebnim i strogim propisima i sve međunarodne turističke organizacije rade na tome, da se kamping u svim zemljama svede u slične organizaciono-pravne okvire. Naša problematika razvijanja i reguliranja kampinga je naročito teška iz više razloga.

Pravna komisija Turističkog saveza Hrvatske je pri razmatranju ove zapletene problematike imala pred sobom sabrani i obrađeni materijal o rezultatima prošlogodišnje kampanje forsiranog razvijanja kampinga. Taj materijal je komisiji omogućio, da za svaki problem nađe određeno rješenje, te da predloži konačnu formulaciju općeg propisa o razvijanju i reguliranju kampinga.

Pokazalo se, da je izbor Dubrovnika za mjesto prvog sastanka Komisije za pravna pitanja vrlo sretno učinjen, jer Dubrovnik sa svojim područjem predstavlja žarište, u kojem se oštro obrađavaju svi problemi našega turizma, i jer stupanj razvitka turizma na Dubrovačkom području služi kao objektivno mjerilo za uspjeh svih naših nastojanja na unapređenju i razvijanju turizma.